

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, יח' אב התשע"ח
30 ביולי 2018
225/2018

מסחר בין-לאומי בשירותים עסקיים¹ בישראל 2013-2017 International Trade in Business Services 2013 - 2017

בשנת 2017:

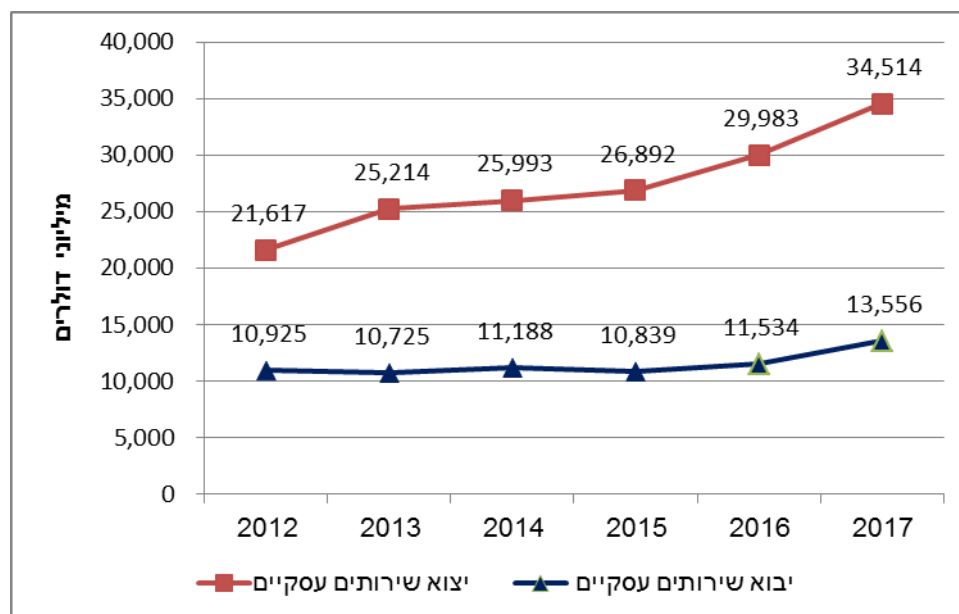
- יצוא השירותים העסקיים הסתכם ב-34.5 מיליארד דולר והיווה 76% מסך יצוא השירותים של המשק.
- יבוא השירותים העסקיים הסתכם ב-13.6 מיליארד דולר והיווה 47% מסך יבוא השירותים של המשק.
- משקל ענפי השירותים מכלל יצוא השירותים העסקיים היה 84% ומשקל ענפי התעשייה היה 9%.
- משקל ענפי השירותים היה 52% מכלל יבוא השירותים העסקיים ומשקל ענפי התעשייה היה 30%.
- 69% (5.0 מיליארד דולר) מסך יצוא שירותי מחקר ופיתוח של ישראל היה לארצות הברית.
- 28% מיצוא שירותי בינוי ו- 43% מיצוא שירותי אדריכלים, מהנדסים וטכנאים היה ליבשת אפריקה.
- 62% מסך יצוא השירותים העסקיים של ישראל היה לארצות ה-OECD.
- 58% מסך יבוא השירותים העסקיים של ישראל היה מארצות ה-OECD.

לוחות הגדרות והסברים

בהודעה זו מובאים אומדני המסחר הבין-לאומי בשירותים עסקיים של ישראל לפי סוגי שירות, ענפי כלכלה ומדינות לשנים 2013-2017. האומדנים מבוססים על תוצאות סקר לשנת 2014 שנערך בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

¹ שירותים עסקיים כוללים: שירותי תכנה ומחשוב, מחקר ופיתוח, שירותי תקשורת, שירותי הנדסה וטכנאים, פרסום, תמלוגים, בינוי, מסחר ועוד.
שירותים עסקיים אינם כוללים: שירותי תיירות, הובלה, ביטוח וממשלה. הללו מופיעים בלוח 4, שבהודעה לתקשורת "סיכום מאזן התשלומים של ישראל לרבעון השלישי של שנת 2016". שירותים עסקיים אחרים מהווים חלק מכלל המסחר הבין-לאומי בשירותים, המוצגים בחשבון השוטף של מאזן התשלומים.

תרשים 1- יצוא ויבוא שירותים עסקיים 2012-2017

אומדנים עיקריים לשנת 2017

התפלגות יצוא ויבוא השירותים העסקיים לפי סוג שירות²

יצוא (לוח 1)

יצוא שירותי מחקר ופיתוח (כולל חברות הזנק) הסתכם ב-7,250 מיליון דולר ומהווים 16% מסך יצוא השירותים של ישראל.

יצוא שירותי מחשוב הסתכם ב-11,694 מיליון דולר ומהווים 34% מסך יצוא שירותים עסקיים.

יצוא שירותי מחקר ופיתוח ושירותי מחשוב מהווים 55% מסך יצוא שירותים עסקיים ו-42% מסך יצוא השירותים של ישראל.

יבוא (לוח 2)

יבוא שירותי מחשוב הסתכם ב-1,523 מיליון דולר ומהווים 11% מסך יבוא שירותים עסקיים. יבוא שירותי מחקר ופיתוח הסתכם ב-1,348 מיליון דולר ומהווה 10% מסך יבוא שירותים עסקיים. שירותי פרסום, יבוא שירותים חקר שוקיים וסקרי דעת קהל הסתכם ב-1,139 מיליון דולר ומהווה 8% מיבוא שירותים עסקיים.

² בהתאם לסיווג ה-EBOPS 2010 (Extended Balance of Payments Classification of Services) (ראו [הגדרות והסברים](#)).

התפלגות יצוא ויבוא השירותים העסקיים לפי ענף כלכלי³

יצוא (לוח 3)

יצוא השירותים העסקיים של ענפי התעשייה הסתכם ב-3,253 מיליון דולר. ענף 62 (תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים) מייצא 43% מסך יצוא השירותים העסקיים. ענף 72 (מחקר מדעי ופיתוח) מייצא 19% מסך יצוא השירותים העסקיים.

יבוא (לוח 4)

יבוא השירותים העסקיים של ענפים 19-21 (ייצור מוצרי נפט, כימיקלים ותרופות) הסתכם ב-2,032 מיליון דולר. ענף זה מייבא 15% מסך יבוא השירותים העסקיים. ענפים 62 (תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים) ו-72 (מחקר מדעי ופיתוח) מייבאים 3,144 מיליון דולר.

התפלגות יצוא ויבוא השירותים העסקיים לפי סוג שירות וענף כלכלי

יצוא (לוח 5)

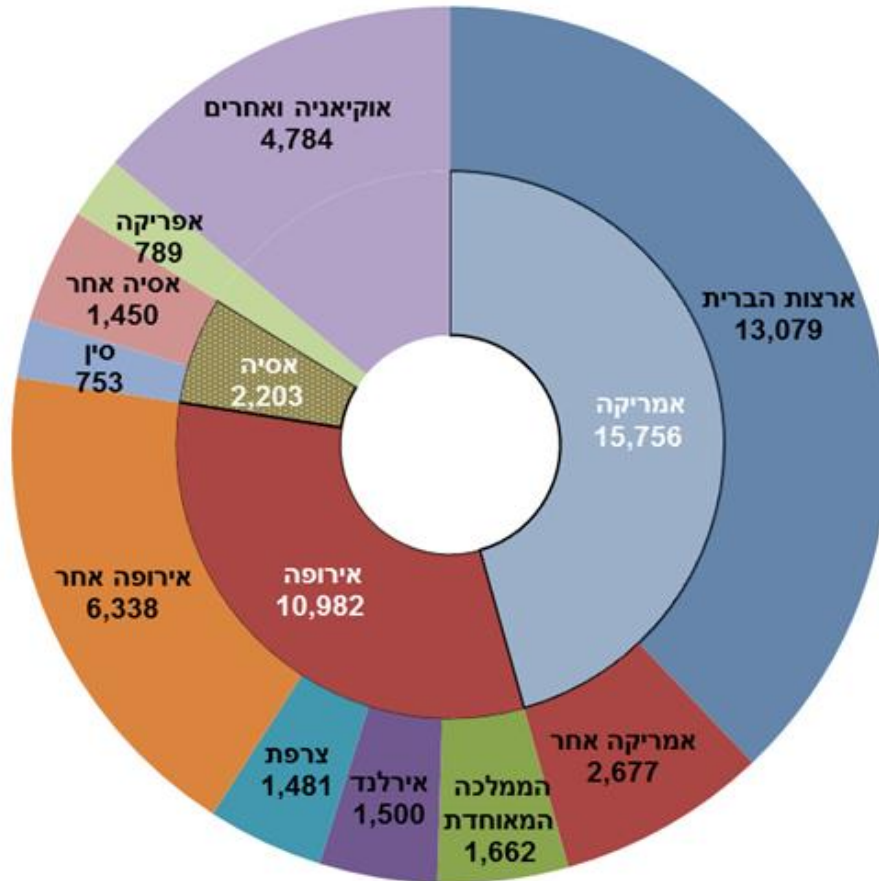
יצוא שירותי מכירה ושיווק הסתכמו ב-1,781 מיליון דולר, 70% מסוג שירות זה מקורו בענף 62 (תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים). כמו כן, 74% מיצוא התמלוגים עבור שימוש בקניין רוחני, מקורו בענף זה (62). ענפים 29 ו-30 (ייצור כלי תחבורה והובלה), ייצאו שירותי תיקון ותחזוקה בסכום של 518 מיליון דולר. יצוא שירותי מכירה ושיווק, היוו 10% מסך יצוא השירותים העסקיים של ענף 46 (מסחר סיטוני).

יבוא (לוח 6)

ענף 26 (ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי) אחראי ל-50% מהתשלום עבור שימוש בקניין רוחני. כמו כן, ענף זה ייבא 49% מסך היבוא של שירותי תיקון ותחזוקה. ענף 61 (שירותי תקשורת) ייבא 55% מסך שירותים אורקוליים, ענף 62 (תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים)-ייבא 55% משירותי מכירה ושיווק. יבוא שירותי בינוי, כולל התקנה והרכבה של מכונות וציוד, שהסתכמו ב-763 מיליון דולר בשנת 2017, היוו 45% מיבוא שירותים של ענף 28 (ייצור מכונות וציוד) ו-46% מיבוא שירותים של ענפים 41-43 (בינוי).

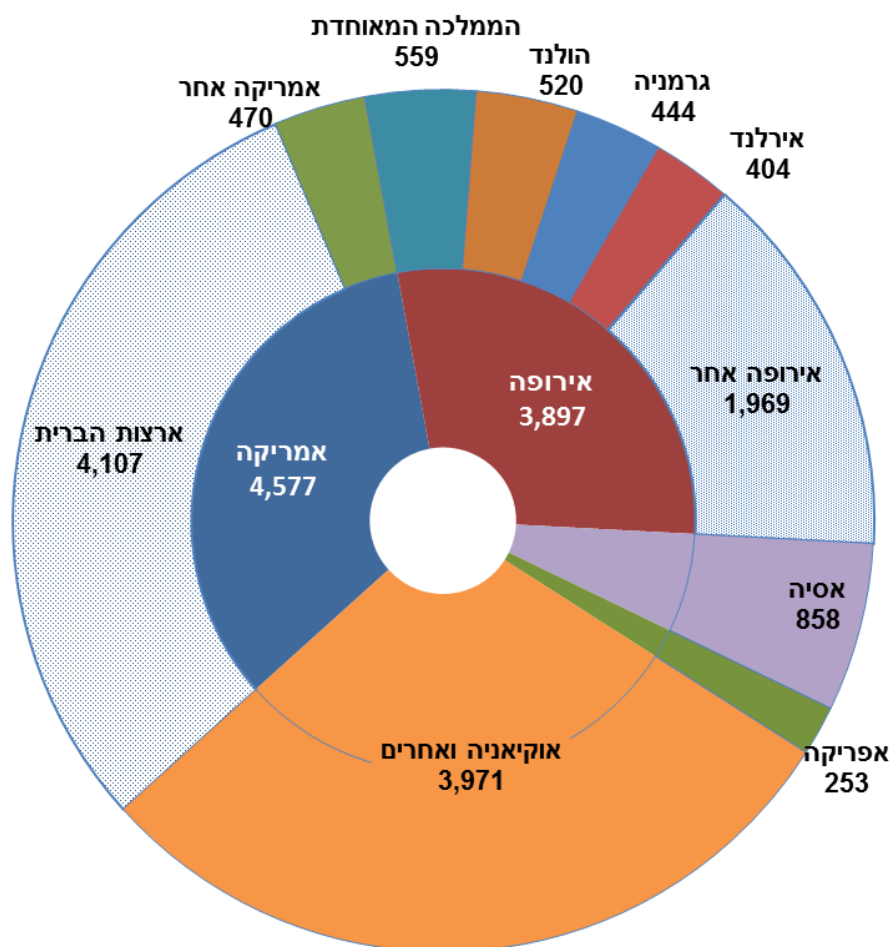
³ לפי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011

תרשים 2- יצוא שירותים עסקיים לפי מדינה 2017

יצוא שירותים עסקיים ליבשת אמריקה הסתכם ב- 15,756 מיליון דולר, שהם 46% מיצוא שירותים עסקיים אחרים של ישראל. 38% (13,079 מיליון דולר) מסך יצוא השירותים העסקיים של ישראל היה לארצות הברית. יצוא השירותים העסקיים ליבשת אירופה הסתכם ב- 10,982 מיליון דולר והיווה 32% מסך יצוא השירותים העסקיים של ישראל, 5% (1,662 מיליון דולר) מסך יצוא השירותים העסקיים של ישראל היה לממלכה המאוחדת, 4% לאירלנד ולצרפת (1,500 ו-1,481 מיליון דולר בהתאמה) יצוא השירותים העסקיים ליבשת אסיה הסתכם ב-2,203 מיליון דולר, מתוכם 34% (753 מיליון דולר) לסיין ו- 13% (279 מיליון דולר) היה להונג קונג.

תרשים 3- יבוא שירותים עסקיים לפי מדינה 2017

יבוא השירותים העסקיים מיבשת אמריקה הסתכם ב-4,577 מיליון דולר והיווה 34% מסך יבוא השירותים העסקיים, 30% (4,107 מיליון דולר) מסך יבוא השירותים העסקיים היה מארצות הברית. יבוא השירותים העסקיים מיבשת אירופה הסתכם ב-3,897 מיליון דולר והיווה 29% מסך יבוא השירותים העסקיים, 14% (1,928 מיליון דולר) מסך יבוא השירותים העסקיים היה מהממלכה המאוחדת, הולנד, גרמניה ואירלנד. יבוא השירותים העסקיים מארצות ה-OECD הסתכם ב-7,911 מיליון דולר והיווה 58% מסך יבוא השירותים העסקיים של ישראל. יבוא השירותים העסקיים מהודו הסתכם ב-256 מיליון דולר והיווה 30% מסך יבוא השירותים העסקיים של ישראל מיבשת אסיה. יבוא שירותים עסקיים מיפן הסתכם ב-217 מיליון דולר והיווה 25% מסך יבוא השירותים העסקיים של ישראל מיבשת אסיה.

התפלגות יצוא ויבוא השירותים העסקיים לפי מדינה וסוג שירות

יצוא (לוח 9)

יצוא שירותי מחקר ופיתוח ליבשת אמריקה הסתכם ב-5,214 מיליון דולר והיווה 72% מסך יצוא סוג שירות זה. יצוא שירותי מחקר ופיתוח לארצות ה-OECD הסתכם ב-6,184 מיליון דולר והיווה 85% מסך יצוא סוג שירות זה. 36% מיצוא שירותים לאירלנד היה של שירותי מחשוב ושירותים קשורים. 28% מיצוא שירותי בנייה היו לאפריקה. יצוא שירותי מחשוב ליבשת אירופה הסתכם ב-4,202 מיליון דולר והיווה 36% מסך יצוא סוג שירות זה. יצוא שירותי מחשוב לממלכה המאוחדת ולקפריסין היווה 13% (1,490 מיליון דולר) מסך יצוא סוג שירות זה.

יבוא (לוח 10)

תשלום תמלוגים ודמי רישיונות לארה"ב הסתכם ב-309 מיליון דולר והיווה 58% מסך יבוא סוג שירות זה. יבוא שירותי מחשוב מארצות ה-OECD הסתכם ב-968 מיליון דולר והיווה 64% מסך יבוא סוג שירות זה. יבוא שירותי ייעוץ עסקי מיפן הסתכם ב-82 מיליון דולר והיווה 24% מסך יבוא סוג שירות זה. יבוא שירותי מכירה ושיווק מארצות ה-OECD הסתכם ב-656 מיליון דולר והיווה 78% מסך יבוא סוג שירות זה.

התפלגות יצוא ויבוא השירותים העסקיים לפי מדינה וענף כלכלי

יצוא (לוח 11)

יצוא השירותים העסקיים מענף 62 (תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים) הסתכם ב-14,959 מיליון דולר, מתוכם 40% (6,021 מיליון דולר) ליבשת אירופה ו-49% (7,284 מיליון דולר) ליבשת אמריקה. יצוא השירותים העסקיים מענף 72 (מחקר מדעי ופיתוח) לארצות ה-OECD הסתכם ב-5,367 מיליון דולר והיווה 82% מסך יצוא השירותים העסקיים מענף זה.

יבוא (לוח 12)

יבוא השירותים העסקיים של ענף 26 (ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי) מארצות הברית הסתכם ב-515 מיליון דולר והיווה 38% מסך יבוא השירותים העסקיים של ענף זה. יבוא השירותים העסקיים של ענף 61 (שירותי תקשורת) מהאיחוד האירופי הסתכם ב-213 מיליון דולר והיווה 38% מסך יבוא השירותים העסקיים של ענף זה. יבוא השירותים העסקיים של ענף 72 (מחקר מדעי ופיתוח) מארצות הברית היווה 69% מסך יבוא השירותים של ענף זה.

יבוא השירותים העסקיים של ענפים 19-21 (ייצור מוצרי נפט, כימיקלים ותרופות) הסתכם ב-2,032 מיליון דולר, מתוכם 90% (1,820 מיליון דולר) מארצות ה-OECD ו-51% (1,026 מיליון דולר) מיבשת אמריקה.

שירותים בעלי עוצמה טכנולוגית גבוהה והמאזן הטכנולוגי של המשק עם חו"ל (לוח א')

רכיב עיקרי ביצוא וביבוא השירותים בישראל הוא המסחר הבין לאומי בשירותים בעלי עוצמה טכנולוגית גבוהה. לוח א' מפרט את המסחר בשירותים אלה לשנת 2017. סך כל היצוא של שירותים בעלי עוצמה טכנולוגית גבוהה הסתכם ב-19,678 מיליון דולר בשנת 2017. יצוא שירותים אלו היווה 57% מסך כל יצוא השירותים העסקיים ו-43% מסך יצוא השירותים במשק. סך כל היבוא של שירותים בעלי עוצמה טכנולוגית גבוהה הסתכם ב-4,067 מיליון דולר בשנת 2017. יבוא שירותים אלו היווה 30% מסך יבוא השירותים העסקיים ו-14% מסך יבוא השירותים במשק.

לוח א. מאזן תשלומים טכנולוגי לשנת 2017 (אלפי דולרים)

2017		2016		סוג שרות
יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	
715,440	4,242,372	583,596	3,649,787	שירותי מחשוב
135,993	204,019	112,872	173,853	תכנה מותאמת אישית
455,947	1,071,911	369,550	915,098	רישיונות לשימוש בתכנה
162,561	4,614,449	131,420	3,926,798	מחקר ופיתוח בתחום התכנה
213,259	42,135	171,673	34,021	תמלוגים עבור רישיון לשכפול ו/או הפצה של מוצרים אורקוליים
196,867	780,633	160,113	664,935	תמלוגים עבור רישיון לשכפול ו/או הפצה של תכנות מחשב
90,970	688,840	75,200	591,754	תמלוגים עבור שימוש בסימנים מסחריים פטנטים מודלים
27,869	366,412	22,756	332,303	תמלוגים עבור שימוש בתוצאות של מחקר ופיתוח
1,348,097	7,250,198	1,086,277	6,431,515	מחקר ופיתוח
	1,697,350		1,698,921	מזה: יצוא שירותים של חברות הזנק ועסקאות חריגות בנכסים בלתי מוחשיים
719,805	416,794	602,777	320,919	שירותי אדריכלים ומהנדסים
4,066,807	19,677,764	3,316,234	17,040,982	סה"כ

2015		2014		סוג שרות
יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	
538,864	3,327,909	583,368	3,195,029	שירותי מחשוב
95,398	163,656	102,235	161,634	תכנה מותאמת אישית
357,285	832,484	388,253	805,502	רישיונות לשימוש בתכנה
126,823	3,581,999	137,938	3,423,873	מחקר ופיתוח בתחום התכנה
168,543	30,168	183,704	20,650	תמלוגים עבור רישיון לשכפול ו/או הפצה של מוצרים אורקוליים
152,263	599,481	165,086	565,165	תמלוגים עבור רישיון לשכפול ו/או הפצה של תכנות מחשב
72,194	542,984	77,299	540,005	תמלוגים עבור שימוש בסימנים מסחריים פטנטים מודלים
22,072	322,607	23,836	303,920	תמלוגים עבור שימוש בתוצאות של מחקר ופיתוח
1,062,542	5,052,868	1,157,495	4,988,072	מחקר ופיתוח
	528,125		497,400	מזה: יצוא שירותים של חברות הזנק ועסקאות חריגות בנכסים בלתי מוחשיים
483,757	293,157	515,121	284,743	שירותי אדריכלים ומהנדסים
3,079,739	14,747,312	3,334,337	14,288,592	סה"כ

מסחר בין לאומי בשירותים עסקיים - הגדרות והסברים

1. כללי

- 1.1. המסחר הבין לאומי בשירותים עסקיים הוא חלק מהמסחר הבין לאומי הכולל בשירותים, המוצג בחשבון השוטף של מאזן התשלומים. החשבון השוטף מורכב מחשבון הסחורות, חשבון השירותים, חשבון ההכנסות הראשוניות וחשבון ההכנסות המשניות (העברות שוטפות). סיכום חשבונות אלה מסתכם בגירעון או בעודף של החשבון השוטף, אחד מהמשתנים הכלכליים המשקפים את מצב המשק.
- 1.2. חשבון השירותים במאזן התשלומים נערך בהתאם להנחיות הבין לאומיות הקשורות לחשבונאות הלאומית, למאזן התשלומים ולסטטיסטיקה של המסחר הבין לאומי בשירותים, כפי שבאות לידי ביטוי בפרסומים הבאים:

System of National Accounts- 2008 - (SNA2008) - UN, OECD, Eurostat, IMF, World Bank

<https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>

Balance of Payments Manual - 6th edition - 2009- (BPM6) - IMF

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/pdf/bpm6.pdf>

Manual on Statistics of International Trade in Service - 2010 - (MSITS) - UN, OECD, IMF, EC, UNCTAD, WTO

<http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/TFSITS/manual.htm>

- 1.3. המסחר הבין לאומי בשירותים עסקיים הוא חלק ניכר מסך כל המסחר הבין לאומי בשירותים בישראל. שירותים עסקיים הוא שם כללי לכל השירותים הנסחרים עם חו"ל בניכוי סוגים מוגדרים אחרים, המתפרסמים בנפרד בסטטיסטיקה של המסחר הבין לאומי, כדלקמן: שירותי תיירות, שירותי הובלה ותחבורה, שירותי ממשלה ושירותי ביטוח. יצוא השירותים העסקיים מהווה כ- 76% מסך כל יצוא השירותים בישראל, בעוד יבוא השירותים העסקיים הוא כ- 47% מסך כל יבוא השירותים. עם התרחבות המסחר הבין לאומי בשירותים בכלל ושל השירותים העסקיים בפרט, נוצר צורך בסיווג מפורט יותר של שירותים אלה, על מנת לעמוד בדרישות של משתמשים שונים במשק ובצרכי המו"מ הבין לאומי הקשור למסחר בשירותים.

2. סיווג השירותים

2.1. סיווג לפי סוג השירות

הסיווג המומלץ לסוגי שירותים - בהתאם להנחיות הבין לאומיות - הוא במסגרת ה- *BPM5* ומוצג ב- *MSITS* תחת השם:

Extended Balance of Payments Classification of Services - EBOPS

סיווג ה- *EBOPS* כולל מספר קבוצות שירותים עיקריות, כדלקמן:

- שירותי תיירות
- שירותי תחבורה
- שירותי ממשלה
- שירותי ביטוח
- שירותים עסקיים אחרים

עם פרסום ה- *MSITS*, סיווג ה- *EBOPS* הוצע ע"י הארגונים הבין לאומיים כסיווג המומלץ להצגת חשבון השירותים. סיווג זה כולל הנחיות מפורשות לגבי התפלגות השירותים העסקיים לפי סוגים. הלמ"ס אמצה את ה- *EBOPS*, החל

משנת 2004. לוח א' בהמשך הנספח מציג את סיווג השירותים העסקיים, כולל הגדרות, כפי שאומץ ע"י הלמ"ס על בסיס ה-EBOPS.

הגדרות סוגי השירותים בלוח א' הן אחידות לגבי יצוא ויבוא. לכן, כאשר בהגדרות אלה מדובר על תמורות לנתני שירותים, הכוונה היא לתמורה שקבלו נתני שירותים שהם תושבי ישראל - לגבי יצוא - או לתמורה שקבלו נתני שירותים שהם תושבי חו"ל - לגבי יבוא.

2.2. סיווג לפי ענף כלכלי

הסיווג הענפי מסווג מפעלים לפי הפעילות הכלכלית העיקרית שלהם. הפעילות הכלכלית של מפעל נקבעת לפי הפעילות שממנה נובע עיקר הערך המוסף שלו. הלמ"ס אחראית על קביעת הסיווג הענפי של היחידות המוסדיות במשק, לפי מפתח דומה לסיווג הבין לאומי *ISIC*:

International System of Industrial Classification - Rev. 4

סיווג ענפי הכלכלה הישראלי מוצג בפרסום הלמ"ס:
"הסיווג האחד של ענפי כלכלה - 2011"

http://www.cbs.gov.il/webpub/pub/text_page.html?publ=94&CYear=2011&CMonth=1

הלמ"ס מפרסמת משנת 2001 סיווג של יצוא ויבוא שירותים עסקיים לפי ענפי כלכלה, במסגרת פרסומי מאזן התשלומים. כפי שהוסבר לעיל, הסיווג הענפי הוא סיווג של מפעלים ולא של סוגי שירותים. מכאן, שהיצוא או היבוא של שירותים בענף כלכלי מסוים הוא סך כל היצוא או היבוא של כל המפעלים המסווגים בענף, ללא קשר עם סוגי השירותים המיוצאים או המיובאים.

2.3. סיווג לפי ארצות

הסיווג לפי ארצות, מאפשר לקבל מידע על יצוא ויבוא שירותים עסקיים לפי סוג שירות ומדינה ולפי ענף כלכלי ומדינה. הסיווג לפי ארצות נעשה בהתאם לסיווג ה- *UNSD*:

United Nations Statistics Division

2.4. סיווגים אחרים

שני סיווגים נוספים הם רלבנטיים ליצוא ויבוא שירותים בכלל ולשירותים עסקיים בפרט:

- סיווג מפורט מאוד של מוצרים - סחורות ושירותים - הוא ה- *CPC*:

Central Product Classification

- סיווג נוסף הוא ה- *GNS/W/120*, הנובע מצרכי המו"מ בין מדינות לגבי המסחר הבין לאומי בשירותים, במסגרת הסכמי ה- *GATS*:

General Agreement on Trade in Services

סיווג ה- *CPC* מתואם באופן מלא עם ה- *HS* :

(Harmonized Commodity Description and Coding System)

המשמש סיווג מרכזי בסחר החוץ (מסחר בין לאומי בסחורות).

לגבי שירותים, ה- *CPC* הוא הסיווג הבין לאומי הראשון המכסה את מלוא מגוון התפוקות של הענפים השונים ויכול לשמש כבסיס לצרכי ניתוח של סטטיסטיקאים ומשתמשים אחרים בנושא שירותים. הקבלה בין סיווג ה- *EBOPS* לבין ה- *CPC*, ניתן למצוא ב- *MSITS*, כאשר רמת הפירוט של ה- *CPC* בדרך כלל גבוהה יותר. פריט אחד בסיווג ה- *EBOPS* יכול להקביל למספר פריטים ב- *CPC*, אם כי במקרים מסוימים לא ניתן למצוא גם ב- *CPC* פריטים מקבילים ל- *EBOPS*.

יש כוונה בעתיד להרחיב את ההתאמה בין שני הסיווגים, על מנת ליצור מערכת מותאמת של סיווגי שירותים הקשורים לתפוקות ולמסחר בין לאומי גם יחד.

יחד עם זאת, קיימים קשיים באיסוף נתונים מפורטים מאוד של המסחר הבין לאומי בשירותים, כאשר רמות פירוט גבוהות עלולות להיות כרוכות בעלויות גבוהות, מאחר שהמסחר בשירותים - להבדיל מהמסחר בסחורות - אינו מתנהל דרך המכס ויש צורך בשימוש בסקרים.

סיווג ה- GNS/W/120 מבוסס על רשימה של סוגי שירותים שנמסרה ע"י מדינות שונות, לצורך ניהול מו"מ בין לאומי על המסחר הבין לאומי בשירותים במסגרת הסכמי ה- GATS. ניתן למצוא הקבלה בין סיווג זה ל- EBOPS וגם ל- CPC במדריך המסחר הבין לאומי בשירותים - MSITS.

סקר יצוא ויבוא שירותים עסקיים

2.5. מטרות הסקר

סקר יצוא ויבוא שירותים בא לשמש כלי מרכזי לסיווג המסחר הבין לאומי בשירותים עסקיים, בהתאם להנחיות הבין לאומיות - כפי שצוין לעיל - ולמטרות המפורטות הבאות:

- סיווג לפי סוג שירות - בהתאם ל-EBOPS
- סיווג לפי ענפי כלכלה - בהתאם ל-"הסיווג האחד של ענפי כלכלה-2011"
- סיווג היצוא והיבוא לפי ארצות
- שיפור האומדנים השוטפים של סך כל היצוא והיבוא של שירותים עסקיים

2.6. תדירות הסקר

סקר יצוא ויבוא שירותים עסקיים נערך לראשונה לשנת 2004. הסקר נערך במתכונת שנתית, עד עתה נערכו סקרים על השנים 2006, 2007, 2009, 2010, 2011 והסקר הנוכחי-2012.

2.7. אוכלוסיית הסקר

הסקר מוגדר לסקטור העסקי בלבד. אוכלוסיית הסקר הן כל החברות העסקיות במשק העוסקות ביצוא ו/או ביבוא שירותים. חברות בענפים מסוימים אינן נכללות באוכלוסיית הסקר, בהיותם יצואנים של שירותים שאינם נכללים בהגדרות הסקר (כגון ענפי הובלה ותחבורה, ענפי בתי המלון והמסעדות וכד'). ענפים נוספים שאינם נכללים במסגרת הסקר, הם: ענפי החקלאות, היהלומים והפיננסיים. עריכת אומדנים ליצוא ויבוא של שירותים פיננסיים אינה נכללת במטרות הסקר והנושא מטופל באופן נפרד. לכן, ענפי הפיננסיים אינם כלולים באוכלוסייה. ענפי החקלאות אינם מקור רלבנטי ליצוא שירותים ולכן הוחלט לא לכלול אותם באוכלוסייה. לעומת זאת, מפעלים בבעלות יחידות המסווגות בחקלאות, כלולים ברב המקרים באוכלוסיית הסקר.

2.8. מסגרת הדגימה של הסקר

מסגרת דגימה (להלן מסגרת) היא רשימת החברות העסקיות אשר מתוכן הוצא המדגם לסקר. המסגרת של הסקר נקבעה כדלקמן:

יצוא שירותים - מסגרת היצוא מבוססת על:

1. קבצי מע"מ- קבצים המתקבלים בלמ"ס בתדירות חודשית והכוללים פדיון מע"מ בשיעור אפס, מזוהה לפי מספר חברה (ח.פ.). פדיון מע"מ בשיעור אפס מקורו בדרך כלל ביצוא סחורות ו/או שירותים. על מנת לקבל מסגרת לסקר השירותים, הפדיון בשיעור אפס מנוכה מיצוא הסחורות, ע"י הצלבה של קבצי מע"מ עם קבצי מכס (מל"מ) לפי מספר חברה. לכל חברה התקבלה בצורה זו הערכה ראשונית לגודל היצוא, אשר שימש כגודל החברה בעת הוצאת המדגם. חברות אשר פדיון בשיעור אפס שמקורו אינו יצוא מוצרים (כגון מכירות לאילת, מכירת פירות וירקות וכו') מנוכות בדרך כלל ואינן נכללות במסגרת.

2. נתוני המערכת הבנקאית לגבי יצוא שירותים.

3. תוצאות סקרים קודמים.

יבוא שירותים - מסגרת היבוא מבוססת על נתוני המערכת הבנקאית לגבי יבוא שירותים וכן על תוצאות סקרים קודמים. ערך סך עסקאות יבוא השירותים שביצעה כל חברה ידוע ושימש כנתון הגודל לדגימה.

מדגם הסקר הוצא מתוך המסגרת. תכנון והוצאת המדגם נעשו בשכבות דגימה שהוגדרו על ידי שילוב שלוש המאפיינים הבאים:

- ייבוא/ייצוא שירותים - נעשתה הבחנה בין חברות מייבאות שירותים לחברות מייצאות שירותים. חברות שהופיעו הן במסגרת היבוא והן במסגרת היצוא צורפו לשכבות המייבאות שירותים ונתון הגודל לדגימה נקבע להיות סך ערכי יבוא ויצוא שירותים שביצעה לפי המסגרת.
- ענף דגימה - החברות סווגו לשכבות דגימה בהתאם לענף הכלכלי בו הן עוסקות.
- קבוצות גודל של יצוא ו/או יבוא השירותים הצפוי - החברות סווגו לקבוצות גודל בכל ענף דגימה בנפרד, בהתאם לגודל הצפוי של יצוא ו/או יבוא השירותים.

מדגם החברות בסקר הוקצה לשכבות הדגימה השונות תוך כוונה לקבל אומדנים עם מהימנות דומה לאומדן סך יבוא ויצוא השירותים לפי ענפי הכלכלה. לשכבות דגימה עם קבוצות הגודל הגבוהות יותר הוקצו חלק יחסי גדול יותר של המדגם, עד כדי דגימת חברות בוודאות. בתוך כל שכבת דגימה בנפרד הוצא מדגם בהסתברות אחידה, בהתאם לגודל המדגם שהוקצה לשכבה ולמספר החברות במסגרת באותה שכבה.

המסחר הבין לאומי בשירותים עסקיים - אומדנים שוטפים

2.10. אומדני יצוא שוטפים

אומדני יצוא שוטפים של שירותים עסקיים, מתפרסמים ע"י הלמ"ס בתדירות חודשית ורבעונית, במסגרת הודעה לעיתונות חודשית של יצוא שירותים, וכן הודעות לעיתונות רבעוניות של מאזן התשלומים. האומדנים הרבעוניים מבוססים על אומדנים החודשיים, הנבנים באופן דומה למתואר לעיל לגבי סקר יצוא ויבוא שירותים ועל תוספות ייחודיות - כפי שיפורט להלן.

2.10.1. מסגרת חודשית לאומדני יצוא שוטפים

בניית אומדנים שוטפים של יצוא שירותים עסקיים נערכת בעזרת קבצי מע"מ וקבצי מל"מ - באופן דומה לבניית מסגרות שנתיות לסקר יצוא ויבוא שירותים.

חברות בענפי שירותים- פדיון בשיעור אפס (קבצי מע"מ) בניכוי יצוא סחורות (קבצי מע"מ). בחברות אלה קיים מתאם גבוה בין סכומי היצוא במסגרת לבין יצוא השירותים הנרשם בדוחות הכספיים של החברות.

בענפי שירותים מסוימים נערכים אומדני יצוא שירותים באופן פרטני לענף. חברות בענפי התעשייה והמסחר- בחברות אלה אומדן המתבסס על קבצי מע"מ ומכס פחות טוב, לכן האומדן מתבסס על תוצאות סקר יצוא ויבוא שירותים עסקיים. תוצאות סקר יצוא ויבוא שירותים משמשות לעדכון ולשיפור האומדנים בכל הענפים.

2.10.2. תוספות לאומדני יצוא שוטפים

יצוא שירותים לרשות הפלסטינית - מקור הנתונים ליצוא זה הם קבצים מיוחדים משלטונות מע"מ, המתבססים על חשבוניות שהוגשו לתושבי הרשות בגין יצוא סחורות ושירותים. עמלות שקבלו סוכנים ישראלים מחברות תעופה וספנות זרות - עוסקים אלה אינם נכללים במסגרת הסקר, בהיותם שייכים לענפי התחבורה. מקור הנתונים הוא במערכת הבנקאית.

יצוא שירותים בגין יחידים לא מדווחים - אלה סכומים שמקורם במערכת הבנקאית ומהווים תקבולים מחו"ל ליחידים תושבי ישראל על כספים שיציאתם לא דווחה כיצוא שירותים. חלק מסכומים אלה נאמד כיצוא שירותים.

מכירת חברות הזנק - במקרים רבים, מכירת חברות הזנק לחו"ל כרוכה בהעברת בעלות על מוצר לא-מוחשי מתושבי ישראל לתושבי חו"ל. במקרים אלה, מכירת החברה או חלק ממנה נחשבת ליצוא שירותים. קיים מעקב חודשי בלמ"ס על מכירות חברות הזנק ונערכת בדיקה, על מנת לקבוע את אופן רישום המכירה של כל חברה.

2.10.3. אומדן יצוא ענף התקשורת - החל מהסקר לשנת 2009 של יצוא יבוא שירותים עסקיים נכללו גם חברות מענף התקשורת.

2.11. אומדני יבוא שוטפים

אומדני יבוא שוטפים של שירותים עסקיים, מתפרסמים ע"י הלמ"ס בתדירות רבעונית, במסגרת הודעות לעיתונות של מאזן התשלומים.

אומדנים אלה מבוססים על שלושה מקורות נתונים:

- נתוני המערכת הבנקאית לגבי יבוא שירותים
- דיווחים ישירים של חברות עסקיות ללמ"ס
- קובצי מע"מ מיוחדים, לגבי יבוא שירותים מהרשות הפלסטינית

לוח א' - הגדרת שירותים עסקיים לפי סיווג ה-EBOPS

(Extended Balance of Payments Classification of Services)

קוד שירות	שם שירות
SI1	שירותי תקשורת
	(1) שירותי דואר בלדרות (2) שירותי טלפון ומוקציה, כולל שירותי טלפון בינלאומיים בקוים ניחים וניידים, שדורי רדיו וטלוויזיה בכבלים, שירותי אינטרנט (כולל מתוגישה לאינטרנט), שירותים לרשתות עסקיות וכד'. (אין כולל שירותי התקנה של ציוד לרשתות תקשורת – אלה כלולים בשירותי בינוי)
SE	שירותי בינוי, כולל התקנה והרכבת מכונות וציוד
	(1) בנייה, הריסה ושפוף של מבנים, מחסנים, חממות וכדומה (2) התקנה והרכבה של מכונות וציוד (אין כולל תמורות עבור פרקטים של בנייה שנמשכו יותר משנה)
SG	שירותים פיננסיים
	(1) שירותים פיננסיים (2) FISIM (אמידה עקפה של שירותי יוון פיננסי)
SI2	שירותי מחשב
	(1) שירותי יעבוד נתונים, תחזקת מחשבים וציוד נלווה, תמיכה טכנית ושירותי הדרכה ויעוץ הקשורים לתוכנה ולחומרה (2) תוכנות-מכירה או קניה של תוכנות מותאמות אישית וצנת שאינם מותאמות אישית (3) רישיונות לשימוש בתוכנה (4) שירותי מחקר פיתוח בתחום התוכנה.
SI3	שירותי מידע
	(1) שימוש במאגרי מידע, כגון מאגרי מידע בנושאים מדעיים או כלכליים, מאגרים של פטנטים רשומים או כל מאגר מידע אחר שהשימוש בו כרוך בתשלום, כולל שימוש במאגרי מידע באינטרנט. (2) רכישה של מנויים לעיתונים ולספרות מקצועית
SH	תמלגים עבור השימוש בקניין רוחני
	(1) תמלגים עבור רישיון לשכפול ולאו הפצה של מוצרים אוקוליים (2) תמלגים עבור רישיון לשכפול ולאו הפצה של תכנות מחשב (3) תמלגים עבור שימוש בסיוע מסחריים, פטנטים, במודלים וכדומה (4) תמלגים עבור שימוש בציוד מחקר ופיתוח
SJ34	שירותי סחר אחרים
	(1) עמלות לסוכנים-שירותים שספקו ע"י סוכנים מקדמי מכירות. כולל תמורות שחושבו ועל בסיס עמלות, אחוזים ממכירות או כד'. (אין כולל תמורות למפיצים אשר רוכשים את הסחורות ומוכרים אותם לאחר מכן לפי הכללים הבינלאומיים, שירותי הפצה (Distributive Services) אינם נכללים במסחר הבינלאומי בשירותים וכללים למעשה בערכי הסחורות הנסחרות). (2) שירותי יתנה-הוצאות למכונות ורישיונות ורישיונות על ערוקב לתוויתקן, בדקות איכות ואישורי הפצה.
SJ33	השכרת ציוד קל או כבד
	השכרת ציוד קל או כבד: ציוד קל - ציוד משרדי, מחשבים, מכשירי תקשורת וכדומה. ציוד כבד - ציוד קדוח, כלי פיתוח ("באגרים", דחפורים, מכשירים), כלי עבודה, מכונות, מכשירים, מכלי שינוע וכד'. (אין כולל תמורות למפעילי כלים ומכונות, החכרת פיננסית (leasing) והחכרת נדל"ן)
SJ211	שירותים משפטיים
	(1) תמורות לנתני שירותים בתחום המשפט: עורכי דין, יועצים משפטיים, משרדים משפטיים לרישום והגנת פטנטים וכד'. (כולל תק תמורות עבור נתני שירותים בתחום המשפט ולא תקבולים שהועברו בעקבות פסקי דין, אם היו כאלה) (2) הוצאות משפטיות אחרות, כגון אגרות לבתי משפט או אגרות רישום שונות.
SJ212	שירותי חשבונאות
	תמורות לנתני שירותים בתחום החשבונאות: ראי חשבון, יועצי מס ומנהלי חשבונות שספקו שירותים בתחומים הבאים: הנהלת חשבונות, הגשת דוחות כספיים, הכנת מסמכים ויעוץ בנושאים מסים, רישום חשבונות עסקיים, סקירת בקורות חשבונאית או כל שירות אחר הקשור לתחום המסוי והחשבונאות.
SJ213	יעוץ עסקי
	יעוץ עסקי הנתן לחברות ולחידים (אין כולל יועצים בתחומי המשפט, התוכנה, התקשורת, החינוך והעיצוב – אלה נכללים בסיווג המתאימים לנושאים אלה).

שם שירות	קוד שירות
שירותי פרסום יחסי ציבור, כולל השתתפות בתערוכות ובירידים, חקר שווקים וסקרי דעת קהל	SJ22
<p>(1) פרסומות בטלוויזיה וברדיו, פרסום בעיתונים, שלטי חוצות, קמפיין פרסום, מסע יחסי ציבור וכד'</p> <p>(2) השתתפות חברות בתערוכות ובירידים, כולל שימוש בשטח היריד, עיצוב והכנת הביתן וכד'</p> <p>(אינו כולל תשלומים בגין בתי מלון בארץ/בחו"ל ועלות כרטיסי טיסה- אלה נכללים בשירותי תחבורה ותיירות)</p> <p>(3) ביצוע סקרים שונים: סקרי דעת קהל, חקר שווקים, צריכה וכדומה</p>	
מחקר ופיתוח	SJ1
<p>(1) תמורות לחברות עסקיות, למוסדות מחקר, למוסדות אקדמיים, לאנשים פרטיים או לכל גורם אחר, עבור ביצוע מחקר ופיתוח (מו"פ – פעילות שיטתית ומקורית, המיועדת ליצור ידע מדעי או טכנולוגי חדש או – לחלופין – לפתח יישום חדש של ידע מדעי או טכנולוגי קיים).</p> <p>(2) מכירה או קניה של פטנטים- זכויות בלעדיות הניתנות על ידי מדינות לממציאים כדי למנוע מאחרים את השימוש הלא חוקי</p> <p>(3) מכירה או קניה של ידע- ידע סודי או חסוי הקשור להמצאות, לתהליכי ייצור, לשיטות, לניסיון מצטבר ולמיומנויות שאינם מוגנים על ידי פטנטים.</p> <p>(4) מכירה או קניה של מותגים, עיצובים ומודלים- מותגים הם סמלים מסחריים של עסקים. עיצובים הם שילובי צורות וצבעים לצורך ייצור מוצרים. מודלים הם תכניות או אבות טיפוס הממחישים פעולות עיקריות של מוצרים ומערכות.</p> <p>(5) יצוא שירותים של חברות הנק ועסקאות חריגות בנכסים בלתי מוחשיים</p>	
שירותי אדריכלים, מהנדסים וטכנאים	SJ31
<p>תמורות לאדריכלים, למהנדסים ולטכנאים עבור שירותי ייעוץ, תכנון ופיקוח, כולל:</p> <p>(1) תכנון אדריכלי</p> <p>(2) תכנון, תוכניות עבודה ופיקוח על פרויקטים, כגון גשרים, שדות תעופה, סכרים וכד'</p> <p>(3) מיפוי, בדיקת מוצרים ואישורם, שירותי פיקוח טכניים וכד'</p> <p>(כולל שירותים שסופקו ע"י תושבי ישראל / תושבי חו"ל בישראל ו/או במדינת הלקוח)</p> <p>(אינו כולל שירותים שסופקו ע"י בעלי מקצוע בתחום התוכנה – אלה כלולים בשירותי מחשוב)</p>	
שירותי תיקון ותחזוקה	SB
החזקה ותיקון של ציוד, כלי עבודה, מכשירים, אביזרים וכלי תחבורה (כולל גם חומרים וחלקי חילוף הכלולים במחיר התיקון).	
שירותים אחרים	SJ35
<p>עמלות ושכר טרחה בגין עסקאות וניהול נדל"ן- שירותים שסופקו ע"י סוכנים ומתווכי נדל"ן עבור רכישה, מכירה, שכירה והשכרה של דירות, מחסנים, מבני תעשייה וכדומה. (כולל רק תמורות לנותני השירותים ולא את מחיר הנכסים עצמם ברכישה ובמכירה).</p> <p>כל יתר השירותים שלא סווגו לפי הסעיפים המצוינים בטבלה</p>	
דמי ניהול ושירותים אחרים בין חברות קשורות	S5
<p>(1) כיסוי הוצאות של חברות-בת ע"י חברת-אם</p> <p>(2) שירותי מכירה בין חברות קשורות</p> <p>(3) דמי השתתפות בניהול</p> <p>(4) כל שירות אחר בין חברות קשורות, שאינו נכלל בסיווג אחר</p> <p>(שירותים בין חברות קשורות, הניתנים לסיווג פרטני לפי סעיפי סיווג אחרים, נרשמים בסיווגים אלה)</p>	
שירותים אורקליים ושירותים קשורים	SK1
<p>(1) זכויות שידור והפצה של סרטים, תכניות רדיו וטלוויזיה</p> <p>(2) תמלוגים עבור השמעת שירים של יוצרים ומחיקאים ברדיו ובטלוויזיה</p> <p>(3) תמורות לשחקנים, במאים ומפיקים מתחום הקולנוע, התיאטרון, הרדיו והטלוויזיה</p> <p>(אינו כולל רכישות ומכירות של סרטים, תוכניות רדיו וטלוויזיה, הקלטות מחיקאליות)</p>	
שירותי חינוך והכשרה מקצועית	SK22
<p>(1) הכשרת עובדים בקורסים או באמצעים אחרים</p> <p>(2) תמורות למרצים/מורים, עבור מתן הרצאות ושיעורים הקשורים בהעשרת ידע או בהכשרת עובדים</p> <p>(3) מכירה של מערכי הדרכה או פיתוח של קורסים</p> <p>(אינו כולל שירותים בגין לימודי תיכון ואוניברסיטה - בהתאם לכללים הבינלאומיים, אלה כלולים בשירותי תיירות)</p>	
שירותי בריאות ובידור	SK21, SK23
<p>(1) שירותי בידור ותרבות- שירותים המסופקים ע"י מחיאוניס, ספריות, ארכיונים ומוסדות תרבות, בידור וספורט אחרים.</p> <p>(2) שירותי בריאות- שירותים המסופקים ע"י צוותים רפואיים, שירותי מעבדה וכו'</p> <p>(אינו כולל הוצאות של תיירים על שירותי בריאות- לפי הכללים הבינלאומיים, אלה נכללים בשירותי תיירות)</p>	